

HJERTETS GRUNDLOV

Kære venner. Hvis man vil ændre et samfund, især til det gode, så er det ikke nok med politiske partier. Der skal bevægelser til. Bevægelse er et smukt ord. Dels fordi det er smukt når noget bevæger sig. Dels fordi det er endnu smukkere, når mange gør det sammen.

Men det store spørgsmål er: Hvor er vejen frem? Lige nu.

Listen over problemer er næsten uendelig lang. På trods af ubestridelige fremskridt i videnskab og teknologi. Vi oplever krige og konflikter. Flere flygtninge end der har været siden 2. verdenskrig. Økologiske katastrofer. Undertrykkelse og stigende fattigdom midt i rigdomsrusen.

Hvor er vejen ud af alt dette? Meget få kan se den. Det er som om der er en mur foran os, der spærrer vores udsyn, så vi ikke kan se en vej frem. Vi kan ikke engang forestille os, hvad der er på den anden side af muren. Vi lever i en mere-af det-samme verden. Mere af det samme lort.

Lad mig illustrere situationen med en lille historie.

Du er ude at gå en tur i skoven og møder en gruppe mennesker. "Hej, hvor skal I hen?" spørger du. "Det ved vi ikke" er svaret. Nå, tænker du, de er på eventyr. Så spørger du. "Hvor kommer I fra?" Øh, det ved de heller ikke. Så

er det ikke så sejt længere. De er ikke bare faret vild. De lider af kollektivt hukommelsestab.

Men den gruppe mennesker er os, der er her. Og hele menneskeheden. Vi har glemt, hvor vi kom fra. Vi ved ikke, hvor vi vil hen. Og vi ved ikke, hvor vi er. Nu vil nogen sige: "Jeg ved da godt, hvor jeg er. Jeg er lige her!" Ja, men når du ikke ved, hvor du kom fra, og ikke ved, hvor du er på vej hen, så ved du ikke, hvor du er. Du er fanget i nu'et – på stedet, du ikke ved hvor er. Og det er en meget mærkelig situation. Den er faktisk ubærlig for alle mennesker.

Men ikke alene ved vi ikke, hvor vi er. Og hvor vi kom fra. Vi ved heller ikke , hvem vi er.

Men det gør vi jo alligevel. Vi har bare glemt det på stedet vi ikke ved hvor er.

Så jeg vil minde jer om noget, I allerede ved. Jeg vil fortælle en anden historie om noget vi alle ved, men glemmer, når vi ser på os selv og vores situation.

Universet er mere end 13 milliarder år gammelt og jorden er 4 1/2 milliarder år gammel. Og livet opstod for 3 milliarder år siden. Og så var der for ret nylig en abe der rejste sig op på to ben i menneskets

fødselslaboratorium i Afrika. Det er 5 millioner år siden.

Den opretstående stilling, som vores allesammens geniale formor opfandt betød, at vi kunne vandre længere, hænderne kunne bruges meget mere frit, udsynet blev større og på grund af den oprejste stilling kunne stemmebåndet udvikles. Vi kunne lære at tale og synge. Så det gør vi nu, homo sapiens, den historiefortællende abe, som kom ud af Afrika for cirka 100.000 år siden.

Vi homo sapienser er ikke en gammel art. Kun mellem 200.000 og 300.000 år gammel. Vi er faktisk det sidste nye på kloden. Og i flere hundred tusind år levede vi i små flokke, som såkaldte jægere og samlere, der hele tiden flyttede sig i og med den natur vi levede i og af.

I små flokke vandrede vi ud af Afrika og ud over hele kloden. Vi levede efter Hjertets Grundlov, som bare har én sætning: "Vi går fremad sammen – og vi efterlader igen!" Den grundlov var god nok til at bringe os fra Afrika til næsten hver en krog af kloden.

Men så en dag for ca. 10.000 år siden var der nogle kvinder i Mellemøsten der opfandt agerbruget. Mens mændene var ude at jage. Det skulle de måske aldrig have gjort. For agerbruget førte til faste bosteder, territorier der skulle forsvares, og mandemagtens overtagelse af samfundet.

Hvor jægerne og samlerne havde haft en balance af kvinde- og mandemagt, blev kvinderne nu trykket længere og længere ned i det magthierarki der opstod. Der kom privat ejendom. Man kunne endda eje andre mennesker. De blev kaldt slaver. Dem der i dag omtales som arbejdskraft. Et af de grimme ord, der findes. Og som vi i vores forvirring på stedet vi ikke ved hvor er endda kan finde på at bruge om os selv.

Engang var vi bange for rovdyrene i junglen. Nu blev vi bange for de menneskelige rovdyr. Slaveejerne. Feudalherrerne og kongerne. I vore dage rovkapitalisterne. Og hvad kan vi gøre ved dem? De fleste har set på TV, hvordan rovdyrene i naturen jager de såkaldte byttedyr. Og byttedyrene har udviklet en meget enkel strategi. De holder tæt sammen. Det begrænser rovdyrenes muligheder. For det kan være farligt, selv for en løve, at få et bøffelhorn i maven. Resultatet er at rovdyrene er få og ofte er desperat sultne. Mens det store flertal af byttedyr klarer sig glimrende. Ved at holde sig tæt sammen.

Men i den menneskelige naturs orden har nogen nu bildt de fredelige byttemennesker ind at det er dårligt at holde sammen. Resultat: Vi har fået alt for mange rovmennesker. De er ikke spor desperate for tiden. De har faktisk en fest. De fede kattes fest. Og vi byttemennesker er så dumme, at de har kunne bilde os ind at vi også bliver federe af det.

Det bliver vi ikke. Vi lever under en udplyndrings- og udpiningsøkonomi, som nu er nået til klodens grænse. Og også til menneskets grænse – i det udvendige. Hvilket stress og psykiske smerter hos så mange vidner om.

Så vi er ude at gå på vej, som fører os et meget dårligt sted hen. Og det er folk langt om længe ved at opdage. Efter vi er gået i den forkerte retning de sidste 30-40, måske 50 år. Som man kunne kalde mig-mig-mig epoken.

For et par tusind år siden var der en profet i Mellemøsten som havde et syn. I en berømt tale på et bjerg sagde han: ”De der sulter efter retfærdighed, skal mættes!”

Retfærdighed er et ord, der i dag gået af mode. Men små børn ved godt, hvad retfærdighed er. Forsøg over hele verden, på tværs af alle kulturer, viser at når man giver en gruppe børn noget slik, insisterer de på at alle skal have lige meget. Hvis man giver 7 små børn 8 stykker slik, vil de hellere smide det 8. stykke væk end acceptere en ulige fordeling.

I dag lever vi voksne i et såkaldt konkurrencesamfund. Men det er ikke retfærdigt at nogen bliver født til at starte 100-meter løbet ved startlinjen, mens andre starter med 20, 30 og endda 90 meters forspring. Det er ikke retfærdigt, at nogen mennesker bliver født til at være byttemennesker, mens andre fødes til at være rovmennesker. Det er ikke retfærdigt, at nogen bliver født til at være undermennesker, mens andre fødes til at være

overmennesker.

Det vidste Jesus. For han kendte Hjertets Grundlov: ”Vi går fremad sammen – og vi efterlader ikke nogen”.

En anden Jesus Tweet, fra samme tale på bjerget: ”De fattige skal arve jorden!”

Disse ord er der vist ikke nogen danske folkekirkepræst der prædiker over. Og hvad havde han også gang i, Hjertets Profet? Hvad har ejendomsforhold at gøre med sjælens frelse?

På sin vis intet. Et menneske kan nyde sit liv og trives uden at eje noget. Det var Jesus selv et eksempel på. Men han var meget langsynet. Og det skal en profet jo være. Ellers er han – eller hun – ikke en profet. Og han havde et syn af en verden der ejes og drives af almindelige mennesker i fællesskab.

På Jesus’ tid var 90% af befolkningen fattige bønder, som ikke ejede den jord de dyrkede. ”Fattige” betød derfor i Jesus’ mund det store flertal af almindelige mennesker. Så han forudså, at almindelige mennesker, modsat den jordejende adelsklasse, modsat købmænd, konger, krigere og præster, skulle tage magten i samfundet.

Dette er også løsningen på klimakrisen. Eller betingelsen for løsningen. Også på alle andre af vore miljøproblemer. Det er udplyndrings- og udpiningsøkonomien der har bragt os til dette sted, hvor vi nu er. Hvor mennesker skal tjene staten og oligarkerne som lydige soldater.

Efter nogle tusind år med ekstreme hierarkier, hvor de fleste blev født til at tjene de få rige, ofte i yderste fattigdom, har vi de sidste par hundrede år oplevet noget, vi kalder demokrati. Og de sidste bare hundrede år blev det samfund, som Jesus talte om fremmet af arbejderbevægelsen. De fattige var faktisk i gang med at arve jorden. Indtil omkring 1970. Hvor vi i Danmark havde det meste lige samfund i tusind år.

Så faldt vi i søvn. Og gik i gang med at genindføre klassesamfundet, eller endda kastesamfundet, hvor man skal fødes til sin rolle i samfundet.

Det er ikke retfærdigt. Ethvert menneske bliver født med en ubændig trang til at leve i frihed og retfærdighed. Så vi skal tilbage til Hjertets Grundlov: "Vi går fremad sammen – og efterlader ikke nogen."

I forvirringen på stedet vi ikke ved hvor er, kan vi ikke skelne mellem ønsker og behov. Alle folk har ønsker. Men man dør ikke af at man ikke får sine ønsker opfyldt. Alle mennesker har også behov, som det er helt nødvendigt at få opfyldt. At ånde ren luft, at drikke rent vand, at spise rigeligt med sund og ren mad. At have klæder og tag over hovedet. At kunne

deltage i samfundet som et frit individ. Og at leve i fred og trives lige på den måde, man selv vælger.

Man kunne sige disse ting er menneskenødvendigheder. Og vi har videnskaben og teknologien til at alle mennesker på kloden kan leve et liv, hvor de får opfyldt disse basale nødvendigheder. Det er kun røverkapitalismen og vores forvirring, der forhindrer dette.

90% af alle mennesker ønsker fred, frihed og retfærdighed. Mens cirka 10% udgør den hamstrende klasse – og det gælder i alle lande i hele verden, uanset deres kultur og deres politiske system. Den hamstrende klasse er den eneste minoritet, som vi ikke skal beskytte. Men så meget politik går ud på netop at beskytte denne minoritet.

Den hamstrende klasse gør skade, ikke bare fordi den trækker ressourcerne opad i samfundet, men også fordi den styrer politikken bag kulisserne.

Så vi skal have et skifte. Og det er faktisk ved at ske. Folk er ved at opdage at udplyndrings- og udpiningsøkonomien ikke gavner dem. Folk er ved at opdage at udplyndrings- og udpiningsøkonomien ikke kan løse problemerne i verden. Tværtimod. Det er udplyndrings- og udpiningsøkonomien der er skyld i problemerne.

Folk er ved at opdage at vi simpelthen er kommet til klodens grænse og individets grænse. Vi er ved enden af vejen. Simpelthen.

Men det gode ved at komme til enden af vejen er, at dér starter en ny vej. Så jeg vil benytte lejligheden og dagen og stedet til at sige farvel til mig-mig-mig epoken. Det synes jeg vi alle skulle gøre. Sig farvel til mig-mig-mig.

Og hvad siger vi så goddag til? Jeg vil foreslå at kalde den nye epoke "Os Alle sammen". Bogstaverne O-S betyder, som de fleste ved fra computere og mobiler, operativsystem. Styresystem. Det nye styresystem for menneskeheden hedder OS ALLE. Simpelthen. Endda OS Alle SAMMEN!

Det er ikke helt det samme som VI. Det er ikke VI i modsætning til DEM. Det er os alle. Og sammen. Det er den eneste vej frem. Og på den kan vi begynde at vinke farvel til de store forfærdeligheder som hærger menneskeheden: klimakrise, miljøkrise, krige og uretfærdig ulighed.

Ikke på én dag. Ikke på ét år. Men gennem bevægelse og bevægelser. Jeg har et budskab til alle dem, der om nogen tid garanteret vil blive skuffede over Danmarks nye rød-grønne regering.

Hvis man vil gå en kilometer, skal man tage tusind skridt. Sådan cirka. Men man tager kun ét skridt ad gangen. Det afgørende er ikke, hvor store skridt man tager. Det afgørende er at man går i den samme retning. Og bliver ved.

Hvis man går et skridt frem, og derefter et skridt tilbage, kommer man ingen vegne. Hvis man går i ring, kommer man ingen vegne. Men hvis man tager skridt efter skridt efter skridt efter skridt i samme retning, kommer man frem.

Det er det, vi skal. Sammen. Uden at efterlade nogen. Hjertets grundlov er enkel. Fordi hjertet er enkelt. Jesus havde ikke læst Karl Marx eller slog op i et regneark. Han havde et hjerte der omfattede alle mennesker. Det er det, vi har brug for i dag. Et syn af en ny verden, som omfatter ethvert levende menneske. Og ethvert menneske der bliver født i fremtiden. Mindre kan ikke gøre det, her ved klodens og menneskets grænse.

Det er mit bud på stedet, hvor vi er. Med hjertet som kompas kan vi gå videre i den rigtige retning. Hvor også nye eventyr venter. For når vi ikke kan have uendelig vækst i udplyndring og udpining, hverken af kloden eller mennesket, så kan vi have uendelig vækst i trivsel og glæde, i forståelse og kreativitet, i kærlighed og fred. Uendelig vækst. Ressourcerne findes, i hvert eneste menneske. Og kloden kan stadig være vores hjem, hvis det er den vækst vi søger. No problem.

Tak fordi jeg fik lov til at synge min sang.

Ole Grünbaum